

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/178/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312211383
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kuchtová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1312211383.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Kuchtovej a sudcov JUDr. Martina Murgaša a JUDr. Branislava Krála v právnej veci žalobkyne: W. I., I.. XX.XX.XXXX, L.Ž. XX, N., zast. Advokátskou kanceláriou B&S Legal, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 5, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s. v Bratislave, Tomášikova 48, zast. JUDr. Romanom Kvasnicom, advokátom v Piešťanoch, Sad A. Kmeťa 24, o zaplatenie dávky dôchodku v sume 2.137,59 € s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III v Bratislave zo dňa 22. októbra 2013, č. k. 19C 216/2012 - 109, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava III v Bratislave zo dňa 22. októbra 2013, č. k. 19C 216/2012 - 109 sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo výške 119,20 eur titulom trov právneho zastúpenia k rukám právneho zástupcu žalobkyne, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.137,59 eur spolu úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.5.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.6.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.7.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.8.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.9.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.10.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.11.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.12.2010 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.1.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.2.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.3.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,25% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.4.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,25% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.5.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.6.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.7.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.8.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.9.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.10.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9,25% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.11.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.12.2011 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.1.2012 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.2.2012 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.3.2012 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.4.2012 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy

79,17 eur od 16.5.2012 do zaplataenia, úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.6.2012 do zaplataenia, úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 79,17 eur od 16.7.2012 do zaplataenia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že v konaní úspešnej žalobkyni priznal ich náhradu predstavujúcu zaplatený súdny poplatok vo výške 128 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 649,47 eur.

Súd prvého stupňa vykonaním dokazovaním zistil, že dňa 28. 8. 1996 účastníci konania uzavreli Zmluvu o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu Slovenskej sporiteľne, a. s.“, ktorej predmetom bolo doživotné plnenie žalovaným ako povinným v prospech žalobkyni vo výške 79,17 eur mesačne. Dňa 26. 10. 2009 žalovaný v zmysle § 582 ods. 1 Obč. zák. uplatnil voči žalobkyni výpoveď z predmetnej zmluvy a to z dôvodu, že zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú a zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede, pričom platnosť a účinnosť zmluvy mala podľa výpovede žalovaného zo dňa 26. 10. 2009 skončiť ku dňu 31. 3. 2010 a z tohto dôvodu žalovaný počnúc mesiacom apríl 2010 prestal poskytovať plnenia z predmetnej zmluvy. Žalobkyňa považovala výpoveď z predmetnej zmluvy za neplatnú a uplatňovala si nárok na zaplataenie sumy 79,17 eur mesačne za obdobie od mája 2010 do júla 2012 (celkom 27 mesiacov). Súd prvého stupňa dospel k záveru, že predmetnou zmluvou o dôchodku sa v prospech žalobkyni založilo právo na vyplácanie dôchodku doživotne, t. j. na dobu určenú neurčitého trvania, kedy je presne určený okamih začiatku vyplácania dôchodku a okamih ukončenia právneho vzťahu a to smrťou, ktorá skutočnosť nie je závislá od ľudskej vôle, pričom už charakter predmetného právneho vzťahu - zmluvy o dôchodku v zmysle § 842 Obč. zák. svedčí tomu, že takýto typ zmluvy nie je možné dohodnúť na čas určitý, ale buď doživotne, teda na okamih smrti oprávneného, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania špecifikovaného určitým časovým úsekom - lehotou, ktorý má svoj začiatok a koniec. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 50/2013 a na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 26/2013 - 33, v ktorom Ústavný súd SR uviedol, že dojednanie zmluvy je potrebné nepochybne považovať za dojednanie zmluvy na dobu určitú. Súd prvého stupňa mal za to, že výpoveď zo zmluvy je neplatná a žalovaný je povinný zo zmluvy plniť. Pokiaľ išlo o námietky žalovaného týkajúce sa neplatnosti zmluvy v zmysle § 575 Obč. zák. z dôvodu jej rozporu s novelizovaným zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách mal súd prvého stupňa za to, že v danom prípade posudzoval vzťah žalovaného a jej bývalého zamestnanca, nie klienta banky, pričom tento vzťah môže byť rámcovo upravený Občianskym zákonníkom, prípadne iným právnym predpisom. Taktiež mal za to, že zmluva o dôchodku nie je právnym úkonom, ktorého predmetom je nemožné plnenie v zmysle ust. § 27 ods. 2 a ani zmluvou uzatvorenou za nápadne nevýhodných podmienok. O príslušenstve pohľadávky rozhodol podľa § 517 ods. 1, 2 Obč. zák. v nadväznosti na nar. vlády č. 87/1995 Z. z.. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Obč. zák..

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a zaviazže žalobkyňu na zaplataenie náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania. Mal za to, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci preto, že súd prvého stupňa nesprávne vyložil ust. 842 Obč. zák. a neaplikoval na vec sa vzťahujúcu právnú normu a to zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a neaplikoval ani ust. § 575 ods. Obč. zák.. Uviedol, že súd prvého stupňa nepoužil vetu za bodkočiarkou § 119 ods. 3 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktorý výslovne neumožňuje banke uskutočňovať činnosti, ktoré sú v rozpore so zákonom o bankách, keď vo vete za bodkočiarkou ustanovuje, že odo dňa účinnosti zákona nikto nemôže pokračovať v činnosti, ktorej vykonávanie je v rozpore s týmto zákonom, keď v rozpore so zákonom je taká činnosť, keď banka má poskytovať plnenie hospodársky neodôvodnené alebo plnenie zjavne nezodpovedajúce poskytovanej protihodnote, t. j. bez protihodnoty, pričom takéhoto plnenia sa žalobkyňa domáha. Vykol súdu prvého stupňa, že nesprávne vyložil ust. § 842 Obč. zák., ktoré vyložil tak, že zmluva o dôchodku je uzavretá na dobu určitú i keď nie je uzatvorená na určitý čas a teda súd prvého stupňa prijal rozporuplný právny záver, že údaj „na doživotne“ je časom neurčitým alebo dobou určitou, k čomu však neexistuje právna opora.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedla, že uzatvorením zmluvy o dôchodku sa žalovaný dobrovoľne a sám rozhodol zaviazzať sa na opakujúce sa plnenia. Poukázala na to, že žalovaný sa pôvodne bránil tým, že zmluva o dôchodku je zmluvou na dobu neurčitú a následne potom, ako sa o charaktere zmluvy o dôchodku vyjadril Ústavný súd SR, snaží sa svoje konanie zdôvodniť bankovými regulatívmi. Uviedla, že zmluva o dôchodku je zmluvou uzatvorenou na istým spôsobom určenú dobu neurčitého trvania, pričom však platí, že nie je zmluvou na dobu neurčitú, keď trvanie zmluvy je ohraničené nie presným dátumom, ale právnou skutočnosťou.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Spornosť predmetnej veci je založená na posúdení právnej otázky, či zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu žalovaného je zmluvou uzatvorenou na dobu určitú s možnosťou výpovede jednostranným úkonom, alebo ide o zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú.

Zmluva o poskytovaní plnenia z podporného dôchodkového fondu je z právneho hľadiska zmluvou o dôchodku podľa § 842 až § 844 Obč. zák., v zmysle ktorých zmluvou o dôchodku sa zakladá niekomu na doživotne, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania právo na vyplácanie určitého dôchodku. Ide o zmluvu aspoň medzi dvoma osobami, t.j. medzi osobou, ktorá sa zaväzuje vyplácať dôchodok, a osobou, ktorej sa dôchodok bude vyplácať. Právo na vyplácanie dôchodku je síce časovo určené, ale nie je obmedzené určitým vopred a konkrétne vymedzeným časom trvania, preto môže ísť o právo na poskytovanie dôchodku doživotne, alebo na inak obmedzený čas neurčitého trvania (obmedzenie na určitý čas, napríklad na 10 rokov, tu neprichádza do úvahy). Určitý dôvod alebo motív na uzavretie zmluvy o dôchodku Občiansky zákonník nevyžaduje.

Odvolací súd vychádzal z toho, že trvanie zmluvy o dôchodku je ohraničené právnou skutočnosťou. V prípade doživotne určenej doby je touto rozhodujúcou právnou skutočnosťou smrť fyzickej osoby. Skutočnosť, že takto určená doba má neurčité trvanie, je logická, keďže nie je možné v čase uzatvorenia zmluvy dopredu vedieť, kedy poberateľ dôchodku zomrie. Zákonodarca v ustanoveniach o zmluvách dôchodku nepracuje so slovom smrť, ale uvádza, že zmluva o dôchodku sa môže uzavrieť na doživotne, alebo inak určenú dobu neurčitého trvania. Vymedzenie doby trvania zmluvného vzťahu k udalosti, o ktorej je isté, že v budúcnosti nastane (ako v prípade smrti), nie je však možné považovať za neurčité a nezakladá zmluvný vzťah na dobu neurčitú, je z neho zrejmé, že je určený začiatok trvania tohto zmluvného vzťahu ako aj jeho koniec (ohraničený smrťou), a zrejmé nie je len to, kedy k nemu dôjde. Zo žiadneho pozitívneho práva totiž nemožno vyvodíť, že by dojednanie právneho pomeru na dobu určitú muselo byť vymedzené konkrétne uvedeným dátumom, alebo dokonca presnejším časovým určením. Je vecou účastníkov zmluvy ako vyjadria svoju súhlasnú vôľu obmedziť výkon práv a povinnosti z dojednanej zmluvy na dobu určitú. Zmluva o dôchodku uzatvorená na doživotne určenú dobu, ako aj určenú dobu neurčitého trvania, je vždy zmluvou na dobu určitú. Vymedzením povinnosti plniť doživotne zmluvné strany prejavili vôľu byť takouto zmluvou viazané a to až do smrti osoby oprávnenej na prijatie plnenia z tejto zmluvy.

Uvedenému právnemu záveru, že zmluvu o dôchodku je možné dohodnúť buď doživotne, teda do okamihu smrti, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania špecifikovaného určitým časovým úsekom nasvedčuje aj charakter a účel predmetnej zmluvy, ktorou žalovaný sledoval zabezpečenie sociálnej starostlivosti o zamestnanca odchádzajúceho do dôchodku, s úmyslom poskytnutia výhody z podporného dôchodkového fondu slúžiaceho na subvenciu životnej úrovne, ktorá je oproti príjmu dosahovanému počas produktívneho veku zamestnanca výrazne znížená a teda nepredpokladá sa možnosť jednostrannej výpovede. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluva nebola uzavretá na dobu neurčitú, žalovaný ju nemohol vypovedať podľa § 582 Obč. zák.

Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že smrť fyzickej osoby nie je vždy objektívne zistiteľnou skutočnosťou, pretože smrť fyzickej osoby z právneho aspektu je objektívne zistiteľná buď na základe úmrtného listu, v ktorom je určený deň úmrtia, alebo súdnym rozhodnutím o vyhlásení za mŕtveho, v rozhodnutí ktorom je uvedený deň, ktorý platí za deň smrti nezvestného, prípadne deň, ktorý nezvestný neprežil.

V posudzovanej zmluve, v jej článkoch I., II. a III., sa jej účastníci dohodli, že žalovaný bude doživotne vyplácať žalobkyni mesačne sumu 2.385,- Sk (79,17 eur) z Podporného dôchodkového fondu. Vyjadrenie „doživotne“ je obvykle používanou formuláciou na vyjadrenie určitej doby neurčitého trvania, ktoré je aj v samotnom ustanovení § 842 Obč. zák. upravujúcom zmluvu o dôchodku. Odvolací súd neprisvedčil námietke žalovaného o neplatnosti predmetnej zmluvy pre jej neurčitosť spočívajúcu v dojednaní dvoch rozdielnych dobách trvania vyplácania dohodnutého dôchodku. V súlade s ustanovením § 35 ods. 2 Obč. zák. pri výklade pojmov „doživotne“ a „do smrti“ dospel k tomu, že tieto pri určovaní dĺžky trvania zmluvného vzťahu nie sú rozporné, pretože vyjadrujú to isté.

Žalovaný vytykal súdu prvého stupňa okrem iného neaplikovanie ustanovení § 27 ods.8, § 116 a najmä § 119 ods. 3 veta za bodkočiarkou zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Odvolací súd má za to, že žalovaný neuzatváral zmluvu so žalobkyňou ako podnikateľ pri výkone svojej podnikateľskej činnosti; nešlo ani o vzťah banky s klientom, ale zo strany žalovaného išlo o zabezpečenie sociálnej starostlivosti o pracovníka odchádzajúceho do dôchodku, spadajúcu pod agendu personálneho a sociálneho úseku divízie ľudských zdrojov, preto táto námietka je bez právneho významu.

Odvolací súd nevyhovel návrhu žalovaného na pripustenie dovolania, ktoré žiadal s poukazom na § 238 ods. 3 O. s. p. Rozhodnutie odvolacieho súdu po právnej stránke zásadného významu je také rozhodnutie, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec, t.j. má všeobecný dopad na prípady podobnej povahy. Z tohto hľadiska má rozhodnutie odvolacieho súdu zásadný význam spravidla vtedy, ak rieši takú právnu otázku, ktorá judikatúru vyšších súdov nebola riešená, alebo výklad ktorej v judikatúre týchto súdov nie je ustálený, alebo ak odvolací súd posúdil určitú právnu otázku inak, než je riešené v konštantnej judikatúre vyšších súdov a rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje v tomto smere odlišné riešenie tejto právnej otázky. Vychádzajúc z takto vymedzenej povahy rozhodnutia po právnej stránke zásadného významu má odvolací súd za to, že v danej právnej veci nie sú splnené podmienky na pripustenie dovolania v zmysle ust. § 238 ods. 3 O. s. p., keď nastolené otázky boli riešené a ustálené vo viacerých rozhodnutiach odvolacích súdov i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5 Cdo 206/2011, 5 Cdo 165/2011).

Súd prvého stupňa tak vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Námietky žalovaného podľa názoru odvolacieho súdu sú preto nedôvodné a odvolací súd k nim nemohol prihliadnuť ani v tomto odvolacom konaní.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobkyňa mala v odvolacom konaní plný úspech a preto jej odvolací súd priznal náhradu trov konania v sume 119,20 eur predstavujúcu trovy právneho zastúpenia vyčíslené v zmysle vyhl. 655/2004 Z. z. za 1 úkon právnej služby po á 91,29 eur - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 14. 1. 2014, (§ 13a ods. 1 písm. c) cit. vyhl.) 1 x režijný paušál 8,04 eur, spolu 99,33 eur, + 20 % DPH 19,86 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.